

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-613-3-37>

**THE ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS  
IN THE SOCIO-ECONOMIC INCLUSION  
OF UKRAINIAN MILITARY**

**РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ  
У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ ІНКЛЮЗІЇ  
УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ**

**Shchuka O. O.**

*2nd year master's student at the Faculty  
of Humanities and Pedagogy  
National University of Life and  
Environmental Sciences of Ukraine  
Scientific supervisor: **Asaturov S. K.**  
PhD in History,  
Associate Professor at the Department  
of International Relations  
and Social Sciences  
National University of Life and  
Environmental Sciences of Ukraine  
Kyiv, Ukraine*

**Щука О. О.**

*студентка II курсу магістратури  
гуманітарно-педагогічного  
факультету  
Національний університет  
біоресурсів і природокористування  
України  
Науковий керівник: **Асатуров С. К.**  
кандидат історичних наук,  
доцент кафедри міжнародних  
відносин і суспільних наук  
Національний університет  
біоресурсів і природокористування  
України  
м. Київ, Україна*

Повномасштабна війна Росії проти України призвела до появи значної кількості військовослужбовців та ветеранів, чіс соціально-економічне включення у суспільство стає стратегічним завданням для держави. Від успішності цього процесу залежить не лише добробут військових та їхніх родин, а й стабільність суспільства, розвиток економіки та формування культури вдячності захисникам. У цих умовах міжнародні організації відіграють ключову роль, забезпечуючи фінансову, технічну та експертну підтримку постконфліктної реінтеграції [1].

Організація Об'єднаних Націй (ООН) активно співпрацює з урядами та громадськими структурами для розробки програм соціальної адаптації військових. Такі програми включають психосоціальну допомогу, професійне навчання та сприяння працевлаштуванню ветеранів. Подібні ініціативи вже реалізовувалися у низці постконфліктних країн, і нині досвід ООН може бути ефективно застосований в Україні [2].

Європейський Союз надає гранти та фінансує проекти, що сприяють економічній інтеграції ветеранів. Зокрема, йдеться про розвиток освітніх програм, підтримку малого та середнього бізнесу, інноваційні інструменти перекваліфікації [3]. НАТО також здійснює цільові проекти з реабілітації та перекваліфікації, які допомагають військовим переходити до цивільних спеціальностей, адаптуватися до нових соціально-економічних умов [2].

Важливим орієнтиром для України є досвід Ізраїлю. Країна, яка десятиліттями живе у стані постійної військової загрози, створила ефективну систему соціальної підтримки ветеранів. Вона охоплює перекваліфікацію, доступне житло, пільгові кредити, сучасне медичне обслуговування, психологічну допомогу та потужну мережу волонтерських і громадських ініціатив. Одним із ключових елементів цієї системи є спеціалізовані реабілітаційні центри, що надають довгострокову медичну й психосоціальну допомогу [4]. Суспільство також активно підтримує військових через громадські проекти, що підсилює державну політику [5].

Ізраїльська модель підтверджує, що комплексний підхід до реінтеграції військових є важливим елементом стабільного розвитку. Україна може використати цей досвід для створення власної системи, з урахуванням національної специфіки. Особливе значення має залучення міжнародних організацій – як партнерів у розробці нових програм, так і донорів, що забезпечують фінансову та технічну підтримку.

Для України найбільш актуальними є такі напрями міжнародної допомоги:

- **психосоціальна підтримка та реабілітація:** ВООЗ і Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ) можуть сприяти створенню спеціалізованих медичних центрів та програм психологічної допомоги ветеранам [5];

- **освітні та професійні програми:** ЄС та ООН допомагають розробляти сучасні курси перекваліфікації та програми розвитку нових навичок, необхідних для інтеграції у цивільний сектор [2; 3];

- **фінансова підтримка та доступ до житла:** Світовий банк та Європейський інвестиційний банк можуть надавати кредити та гранти для будівництва соціального житла, а також програм мікрофінансування для бізнес-ініціатив ветеранів [4];

- **громадські ініціативи:** міжнародні структури здатні підтримати розвиток волонтерських рухів та громадських проєктів, що забезпечують додаткову соціальну інтеграцію військових [1].

Інтеграція військових у соціально-економічний простір є складним, але вкрай необхідним процесом. Вона визначатиме майбутній розвиток України у післявоєнний період, впливаючи на економічну відбудову,

соціальну згуртованість та стабільність демократичних інститутів. Використання ізраїльського досвіду у поєднанні з активною підтримкою міжнародних організацій може забезпечити формування комплексної системи соціальної адаптації, реабілітації та професійної інтеграції ветеранів, що стане фундаментом сталого розвитку українського суспільства.

#### **Література:**

1. Соціальна підтримка і супровід ветеранів/ветеранок в умовах війни : навч.-метод. матеріали / Т. В. Качалова, Н. С. Останіна, Т. В. Зінченко. Ніжин : Вид-во НДУ ім. Миколи Гоголя, 2024. 49 с. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream.pdf> (дата звернення: 29.09.2025).
2. World Health Organization. Mental Health and Psychosocial Support for Conflict-Affected Populations. Geneva : WHO Publications, 2021. 156 p.
3. International Committee of the Red Cross. Rehabilitation programs for conflict victims 2020. URL: <https://www.icrc.org> (дата звернення: 29.09.2025).
4. United Nations. UN Veterans Reintegration Programs. 2021. URL: <https://www.un.org> (дата звернення: 29.09.2025).
5. European Commission. Financial and social programs for the military in the EU. 2023. URL: <https://www.ec.europa.eu> (дата звернення: 29.09.2025)